

Y
Z
S
A
L
G

Glasnik Instituta za društvena
istraživanja u Zagrebu

16/2024

I. TYPICAL BOAR

IDIZ

Institut za društvena istraživanja u Zagrebu
Institute for Social Research in Zagreb

Uvodnik

U 2024. godini Institut za društvena istraživanja u Zagrebu (Institut) obilježio je 60. godišnjicu postojanja. U obljetničkoj godini, koja je za Institut bila iznimno uspješna, započela je implementacija četverogodišnjeg programskog ugovora sklopljenog s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih. Temeljem ugovora ostvareno je četiri napredovanja i pet novih radnih mjesta. Uspješno je pokrenuto i sedam znanstvenih projekata koji čine osnovni dio programskog ugovora. Kako je kraj 2024. godine za Institut središnja točka u kojoj se mjeri uspješnost u ostvarivanju postavljenih ciljeva, posebno veseli da su radom svih radnica i radnika svi ugovoreni indikatori dosegnuti, a mnogi i premašeni. U 2024. godini u Institutu se provodilo čak 30 znanstveno-istraživačkih projekata, od čega je 12 dobiveno na nacionalnim i međunarodnim kompetitivnim natjecanjima. U 2024. uspješno se provodilo šest međunarodnih kompetitivnih znanstvenih projekata od kojih je ove godine po prvi put u Institutu započeo projekt u okviru Transatlantske platforme za društvene i humanističke znanosti. Uz navedene, u Institutu su se uspješno provodila i tri projekta Hrvatske zaklade za znanost. Također s intenzivnim radom započelo je sedam programskih kompetitivnih projekata. Ništa manje vrijedni nisu ni ostali projekti koji su financirani iz međunarodnih i nacionalnih izvora, kao niti oni koji su provedeni u okviru programskih sredstava. U 2024. godini predane su prijave za osam novih međunarodnih kompetitivnih znanstvenih projekata. Posebno veseli da od siječnja 2025. u Institutu s radom započinje drugi OBZOR EUROPA projekt. Pripremljene su i tri prijave na ERC natječaj s rokom sredine siječnja 2025. Institut je proširio projektnu suradnju s gospodarskim subjektima, a godinu su obilježile projektne suradnje s Ministarstvom, državnim institucijama, lokalnom upravom, visokoškolskim ustanovama i nevladinim organizacijama. Intenzivan projektni rad pratila je kvalitetna znanstvena produkcija te je u prošloj godini objavljen 31 a1 rad. U skladu sa strateškim određenjem prema

objavljivanju u časopisima najviše kategorizacije, 12 znanstvenih radova objavljeno je u časopisima iz prva dva kvartila (Q1 i Q2). U 2024. godini znanstvenici Instituta objavili su i 10 znanstvenih poglavlja te niz izvještaja, studija, elaborata. Institut je 2024. godine bio organizator svog 60. rođendana i 6. Dana obrazovnih znanosti. Oba događaja privukla su pažnju nacionalne i međunarodne akademske javnosti, a predstavljeni radovi i rasprave bili su zanimljivi i široj javnosti. Izrazita je bila aktivnost u visokoškolskoj nastavi i u mentoriranju kandidata u visokom obrazovanju. Časopis *Sociologija i prostor* nastavio je s kvalitetnim radom. Rad Instituta i njegovih radnika bio je intenzivno medijski popraćen. Rad Instituta imao je i jasne praktične i razvojne posljedice, prije svega kroz rad s mladima, utjecaj na lokalne i nacionalne politike, pohađanje predmeta *Škola i zajednica* te projekt *STEMfemme junior*, namijenjen učenicama osnovnih škola. Institut je ponudio svoju pomoć, koju je Vlada RH i prihvatila, u osmišljavanju rješenja vezanih za sigurnost u školama slijedom nemilog događaja u OŠ Prečko u Zagrebu. U 2024. u Institutu je donesen niz pravilnika i procedura. Rad znanstvenika nije moguć bez kvalitetne stručne službe, koja je u 2024. godini obavila sve povjerene zadatke i vrlo intenzivno sudjelovala u usavršavanjima. Aktivnosti u Institutu pratila je konstruktivna i iskrena podrška Upravnog vijeća i kvalitetan rad Znanstvenog vijeća.

Na stranicama koje slijede поближе vam predstavljamo našu znanstvenoistraživačku i izdavačku djelatnost u 2024. godini te vas ujedno pozivamo da nas pratite na našim mrežnim stranicama i Facebook profilu.

Ravnatelj

Dr. sc. Boris Jokić

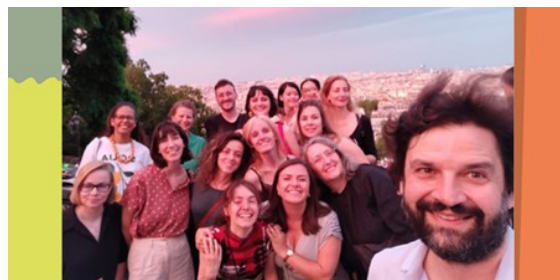
Tekući projekti u 2024.

Međunarodni i nacionalni kompetitivni projekti

Tijekom 2024. godine u Institutu se provodilo 12 kompetitivnih nacionalnih i međunarodnih projekata financiranih sredstvima EU programa Obzor Europa i Citizens, Equality, Rights and Values, programa Transatlantske platforme za društvene i humanističke znanosti (T-AP) i sredstvima Hrvatske zaklade za znanost.

Obzor Europa projekt 'Critical ChangeLab'

Projekt 'Critical ChangeLab' usmjeren je na obnavljanje odnosa između mladih i demokracije, a time i budućnosti europske demokracije 21. stoljeća. Pod vodstvom finskog sveučilišta Oulun Yliopisto Oulu projektom se nastoji potaknuti aktivno demokratsko građanstvo mladih u vremenu kada se širom Europe događa polarizacija, duboke političke podjele i opadanje povjerenja u demokraciju. Osim Instituta u projektu sudjeluje još devet europskih organizacija: Ars Electronica, University of Oulu, Trinity College Dublin, European Alternatives, University of Barcelona, LATRA, Tactical Tech, Kersnikova Institute i Waag FutureLab. Voditelj projekta za IDIZ je Boris Jokić, a IDIZ-ov projektni tim čine Zrinka Ristić Dedić, Iva Odak, Jelena Matić Bojić, Nikola Baketa, Lorelaj Lukačin i Vlaho Kavain. Tijekom 2024. godine provedeno je kvantitativno istraživanje u 9 EU zemalja i kvalitativno istraživanje u Hrvatskoj. Izrađeni su policy briefovi na razini međunarodnog konzorcija, a rezultati projekta predstavljeni su na brojnim međunarodnim znanstvenim konferencijama. Više možete saznati na projektnoj [mrežnoj stranici](#).

Critical ChangeLab konferencija u Parizu

CERV projekt 'MOJ DOM. Izbjeglice, migracije i izbrisana sjećanja u razdoblju nakon ratova u bivšoj Jugoslaviji'

Projekt se bavi odnosom prema prošlosti koja je istovremeno i značajna i problematična, pa i kontroverzna, a ujedno ima značajnu ulogu u oblikovanju političke i društvene sadašnjosti u post-konfliktnim društvima. Također, jedna od idejnih okosnica projekta je što je to što neko mjesto čini domom, a istraživana je na primjerima migrant-skih priča i privikavanja na život u novim sredinama. Na [mrežnoj stranici projekta](#) objavljeni su eseji koji problematiziraju pitanje doma, a održano je i javno događanje Mala škola devedesetih u sklopu kojega je predstavljen dokumentarni film „Beskrajno ljetovanje“. Završna konferencija projekta održana je 18. i 19. 11. 2024. u Ljubljani. U projektu je osim Instituta sudjelovalo još 7 organizacija: koordinator Codici Cooperativa Sociale (Italija) te partneri Regensburg University (Njemačka), Documenta (Hrvatska), APS Lapsus (Italija), The Peace Institute (Slovenija), Maska (Slovenija) i Institut za etnologiju i folkloristiku (Hrvatska). Voditeljica projekta za IDIZ je Anja Gvozdanović.

Mrežna stranica projekta MOJ DOM

Završna konferencija projekta MOJ DOM

CERV projekt 'Podizanje svijesti o rodno uvjetovanom kibernetičkom nasilju nad djevojčicama i ženama te stvaranje sigurnijeg online okruženja (bE-SAFE)'

Projekt je usmjeren na podizanje svijesti i povećanje spoznaja o problemu rodno uvjetovanog cyber nasilja te zagovaranje sveobuhvatnih odgovora iz pravca pravne regulative i javnih politika na rodno uvjetovano cyber nasilje u Hrvatskoj, Španjolskoj i Portugalu, ali i na široj europskoj razini. Projekt koordinira Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova RH, a ustanove partneri su CESI – Centar za edukaciju, savjetovanje i istraživanje, Domine - organizacija za promicanje ženskih prava i IDIZ iz Hrvatske, Lobby Europeo de Mujeres en España- LEM España iz Španjolske i Comissão para a Cidadania e a Igualdade de Género iz Portugala. Voditeljica projekta za IDIZ je Mirjana Adamović, a suradnici su Dunja Potočnik, Ratko Đokić, Anja Gvozdanović i Dora Ranogajec. Tijekom 2024. godine provedena je kvalitativna istraživačka faza projekta koja je uključivala organizaciju i provođenje fokus grupa u osnovnim školama, gimnazijama i srednjim strukovnim školama u Zagrebu i Slavoniji. Provedena su i dva polustrukturirana intervjua s policijskim službenicima koji se bave cyber nasiljem. Pripremljena su i tri anketna upitnika za djecu, mlade i roditelje za istraživanja u Hrvatskoj, Španjolskoj i Portugalu. Od 14. do 15. veljače 2024. sudjelovali smo na partnerskom sastanku i konferenciji u Portugalu. Više o projektu možete saznati na [mrežnoj stranici](#).

Logo projekta bE-SAFE

Učenje u okruženju dezinformacija i društvenih sukoba: mladi i nastavnici sukreiraju kurikulum kroz transnacionalni dijalog – 4Cs

Projektom „Co-Constructing Curriculum in Conflict – 4Cs” nastoji se odgovoriti na rastući jaz između proživljenih iskustava mladih i nastavnih sadržaja i praksi unutar različitih obrazovnih okruženja Engleske, Hrvatske i Kanade. Postojeći pristupi učenju i poučavanju o kontroverznim i osjetljivim društvenim temama nerijetko su nedovoljno poticajni i nepovezani s prethodnim iskustvima i emocijama učenika. Na taj način uvjerenja mladih koja su stečena putem globaliziranih digitalnih medija kao i vlastitih lokalnih zajednica često ostaju nepovezana sa službenim školskim kurikulumom. U okviru projekta, učenici i nastavnici imat će ulogu suistraživača te će u svojem školskom okruženju zajedno s istraživačima pristupiti osmišljavanju novih obrazovnih pristupa koji imaju za cilj potaknuti konstruktivno bavljenje teškim i osjetljivim društvenim temama i medijskim izvorima koje mladi smatraju važnima, pritom uzimajući u obzir ograničenja koja određuju nastavnički rad. Projekt je započeo u studenom 2024. godine, a provodi se u suradnji Instituta, Sveučilišta Middlesex (UK) te Sveučilišta u Torontu. Voditeljica projekta za Hrvatsku je Zrinka Ristić Dedić, a hrvatski projektni tim čine Boris Jokić, Vlaho Kavain i Nana Gulić, doktorandica na Ontario Institute for Studies in Education, University of Toronto. Zanimljivo je da je projekt 4Cs jedini odobreni projekt s hrvatskim partnerom na natječaju „Demokracija, upravljanje i povjerenje“ Transatlantske platforme za društvene i humanističke znanosti (T-AP 2023).

HRZZ bilateralni projekt 'YO-VID 22: Dobrobit mladih i strukture potpore prije, tijekom i nakon COVID-19 pandemije'

Projektom se istražuje dobrobit mladih u Sloveniji i Hrvatskoj uz osobit naglasak na učinke pandemije COVID-19 na ovu populaciju. Voditeljica hrvatske istraživačke skupine je Dunja Potočnik (IDIZ), a slovenske Andrej Naterer (Filozofski fakultet Sveučilišta u Mariboru). Suradnici iz Slovenije su Miran Lavrič, Suzana Košir, Vesna Godina Vuk, Danijela Lahe i Minea Rutar, a iz Hrvatske Gordana Kuterovac Jagodić, Darja Maslić Seršić, Sandra Antulić Majcen, Anja Gvozdanović i Iva Odak. U 2024. godini organizirana je partnerska radionica u Hrvatskoj, izrađena je baza podataka anketnog istraživanja te je izvršena analiza rezultata anketnog istraživanja. Provedene su fokusne grupe i intervjui sa stručnjacima u području mladih. Rezultati istraživanja predstavljani su na dvjema konferencijama i na Danu otvorenih vrata IDIZ-a.

Radionica i panel projekta YO-VID 22

HRZZ bilateralni projekt 'Izolirani ljudi i zajednice u Sloveniji i Hrvatskoj (ISOLATION)'

Projektom se kroz antropološka i etnografska istraživanja u izoliranim i napuštenim prostorima u Sloveniji i Hrvatskoj nastoji pokazati kako izolacija oblikuje doživljaje izoliranosti i praznine u urbanim i ruralnim područjima među pojedincima i zajednicama. Istražujući izolirane i nerijetko gotovo napuštene prostore nastoji se promišljati načine na koje bi ti isti prostori mogli nanovo

oživjeti. Na projektu surađuju IDIZ (nositelj za Hrvatsku) i Institut za slovensku etnologiju Slovenske akademije znanosti i umjetnosti (nositelj za Sloveniju). Voditeljica projekta za IDIZ je Lana Peternel, a suradnica je Nikolina Hazdovac Bajić. Voditelj slovenskog tima je Dan Podjed. Ove godine provedena su brojna terenska istraživanja na raznim lokacijama u Sloveniji i Hrvatskoj. Članovi tima sudjelovali su u tri međunarodne i dvije domaće konferencije. Objavljeno je više Q1 radova. Provedeno je i predstavljanje projekta javnosti kroz izložbe, javna predavanja i medijske istupe.

Terensko istraživanje u sklopu projekta ISOLATION

Projekti iz fonda NextGeneration EU temeljem usvojenog programskog ugovora s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih

Institut je u prosincu 2023. godine s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih potpisao sporazum o programskom financiranju IDIZ-ovog istraživačkog programa sredstvima Nacionalnog plana oporavka i otpornosti odnosno fonda NextGeneration EU. Financiranje se odnosi na razdoblje od 1. 1. 2024. do 31. 12. 2027. godine, a obuhvaća 7 znanstvenoistraživačkih projekata opisanih u nastavku.

Nacionalno panel-istraživanje srednjih škola – CIROskop

Svrha ovog istraživanja je produbiti razumijevanje dobrobiti učenika i nastavnika srednjih škola kroz prizmu različitosti i time doprinijeti podršci

dobrobiti učenika iz različitih društvenih skupina te nastavnika u različitim fazama karijere. Glavni cilj projekta je ispitati dobrobit i stavove prema sociokulturnoj različitosti učenika i nastavnika srednjih škola u Republici Hrvatskoj. Tijekom 2024. godine izvršen je pregled literature te su finalizirani konceptualni i metodološki okviri istraživanja. Konstruirani su upitnici za učenike prvih i drugih razreda srednjih škola te upitnik za nastavnike srednjih škola. Osmišljeni su protokoli za intervju s učenicima i nastavnicima srednjih škola na temu dobrobiti i različitosti. Također je izrađen uzorak srednjih škola te osmišljen plan upravljanja podacima. Voditeljica projekta je Ivana Pikić Jugović, a suradnici su Iris Marušić, Saša Puzić, Iva Odak, Jelena Matić Bojić, Josip Šabić, Teo Matković, Mirta Mornar, Dora Petrović (IDIZ), Tea Pavin Ivanec i Paula Pedić Duić (Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), Miranda Novak (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), Drago Župarić-Iljić i Đurđica Degač (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) te Ljiljana Muslić (Hrvatski zavod za javno zdravstvo).

Kvaliteta života mladih u Hrvatskoj: između osobnih želja i društvenih prilika – YoQuLife

Projekt cilja ustanoviti, opisati i analizirati razinu, strukturu i dinamiku kvalitete života mladih u Hrvatskoj kao i društvene faktore koji ih oblikuju. Istraživanje koncepta kvalitete života polazi od toga da je ono multidimenzionalni koncept koji obuhvaća strukturalnu (društveni status, društveni odnosi), kulturalnu (vrijednosne orijentacije, aspiracije) i sociopsihološku dimenziju (mentalno zdravlje). Uz analizu (pod)dimenzija kvalitete života i identificiranje njihovih razina među suvremenim mladima, ovaj projekt sadrži i komparativni aspekt. Analizirat će se dinamika dimenzija kvalitete života primjenom komparativne analize u četiri vremenske točke: 1999., 2004., 2013. te 2025. Time će se detektirati dimenzije kvalitete života mladih koje su doživjele napredak, stagnaciju ili regresiju u periodu od četvrt stoljeća kao i društvene činitelje koji su tome pridonijeli. Ti-

jekom 2024. godine izvršen je pregled relevantne literature i izrađen plan upravljanja istraživačkim podacima. Također izrađen je instrument za anketno istraživanje i okvir za uzorak za anketno istraživanje. Ostvarena je dolazna mobilnost izv. prof. Daniele Lahe sa Sveučilišta u Mariboru. Voditeljica projekta je Dunja Potočnik, a suradnici su Mirjana Adamović, Sandra Antulić Majcen, Nikola Baketa, Ratko Đokić, Anja Gvozdanović, Vlasta Ilišin, Ana Maskalan (IDIZ) i Nenad Karajić (Filozofski fakultet u Zagrebu).

Učinci europeizacijskog procesa u izabranim urbano-ruralnim područjima Hrvatske – HREUURBRUR

Cilj projekta je podizanje kvalitete života u urbano-ruralnim prostorima Hrvatske, a prema načelima europeizacijskog procesa i politika EU-a koji promoviraju održivi razvoj (zelena tranzicija, povećanje javnih prostora i zelene infrastrukture te sudjelovanja/participacije građana u upravljanju životnom okolinom). Dodatni je cilj istraživanje procesa urbane i post-potresne obnove na primjerima pogođenih gradova i županija (središta i rubna gradska naselja, kulturno-povijesne gradske cjeline) kako bi se ponudile strateški i nacionalno važne javne politike. Nadalje, projektom se istražuje politički i društveni okvir ulaska Hrvatske u schengenski prostor (stanje u pograničnim područjima i podjela na „tvrde“ i „meke“ granice) i novo pozicioniranje Hrvatske u europskom susjedstvu. Dodatno tome, istražuju se određena ruralna naselja koja su posebno ugrožena negativnim demografskim procesima i potresom te stoga postaju marginalizirana i izolirana. U 2024. godini pripremljeni su protokoli pitanja korišteni u provedbi polustrukturiranih intervjuja. Provedeni su polustrukturirani intervjui sa stanovnicima i zainteresiranim akterima koji su sudjelovali u procesu obnove oštećenih kuća i gradnji zamjenjskih kuća u zagrebačkim naseljima Markuševcu i Čučerju. Druga faza terenski je obavljena u oštećenim gradovima Petrinji i Glini gdje su također provedeni polustrukturirani intervjui s građanima i stručnjacima. Obavljeno je i promatranje

na terenu i intervjui na graničnim područjima gdje je uvedena shengenska granica u odabranim područjima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Voditeljica projekta je Anđelina Svirčić Gotovac, a suradnici su Jelena Zlatař Gamberožić, Nikola Petrović, Lana Peternel, Filip Fila, Anamaria Klasić, Josip Bilić, Antun Dulibić, Nikolina Hazdovac Bajić (IDIZ) i Sara Ursić (Institut „Ivo Pilar”).

Javna tribina u sklopu projekta HREUURBRUR o postpotresnoj obnovi u Čučerju i Markuševcu

International Social Survey Programme – ISSP

Projekt ima za cilj osigurati kontinuitet provođenja ISSP istraživanja u Hrvatskoj, koji se u Institutu provodi od 2005. godine. Kroz projekt će se provesti četiri modula ISSP istraživanja: *Obitelj i rodne uloge*, *Nacionalni identiteti i građanstvo*, *Digitalna društva* i *Radne orijentacije*. Ovi moduli omogućit će dublje razumijevanje hrvatskog društva u području obitelji, rodni uloga, nacionalnog identiteta, digitalizacije i rada, omogućujući i komparativni pristup tim temama. Osim usporedbe s drugim zemljama koje provode ISSP istraživanje, projekt omogućuje i analizu promjena unutar hrvatskog društva u desetljetnom razdoblju kada su navedeni moduli prethodno provedeni u Hrvatskoj (2012., 2013. i 2015. godine). S druge strane, u sklopu modula *Digitalna društva* prvi se put provodi i istražuje potpuno novo područje. Osim direktnog utjecaja na povećanje znanstvene produktivnosti, ISSP projekt ima širi društveni značaj jer će podaci po prikupljanju biti javno dostupni na stranicama *GESIS Data Archive for Social Sciences*. Voditelj projekta

je Branko Ančić, a suradnici su Teo Matković, Marija Brajdić Vuković, Adrijana Šuljok, Katarina Jaklin, Marita Grubišić-Čabo, Ratko Đokić, Nikola Petrović, Filip Fila, Anamaria Klasić (IDIZ), Paško Bilić i Jaka Primorac (IRMO) te Mladen Domazet (Institut za filozofiju).

„Playing the academic game”: istraživačke i objavljiivačke strategije znanstvenika u kontekstu evaluacije znanstveno-istraživačkog rada – EVALDEMIC

Projektom želimo istražiti učinke sve intenzivnijih promjena u načinima evaluacije znanstvenoistraživačkog rada, vidljive kroz uvođenja metričkih pokazatelja uspješnosti, na istraživačke i objavljiivačke strategije znanstvenika u društvenim i prirodnim znanostima, kako one pozitivne tako i one negativne. Učinci ovih promjena (pritisci prema povećanju produktivnosti - „publish or perish“ te „objektiviziranje i metrizacija“ sustava vrednovanja znanstvenoistraživačkog rada) sve više se počinju istraživati, no još uvijek su uglavnom nepoznati. Zamjetna je i polarizacija akademske zajednice na one koji su zagovornici te one koji se vrlo kritički odnose prema tzv. metrici uspješnosti. Istraživanja koja su napravljena u Hrvatskoj početkom 2000-ih također sugeriraju da nema potpunog suglasja u pogledu primjene scijentometrijskih i bibliometrijskih metoda i kriterija kada je u pitanju evaluacija ili percepcija kvalitete znanstvenoga rada (Prpić i Šuljok, 2008). Budući da je transformacija hrvatskog znanstvenog sustava, pa tako i evaluacijskog sustava još aktualna, istraživanjem želimo doprinijeti razumijevanju ovog procesa te pružiti znanstvenu podlogu evaluacijskih okvira. Voditeljica projekta je Adrijana Šuljok, a suradnici su Marija Brajdić Vuković i Marita Grubišić-Čabo (IDIZ) te Željko Pavić (Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku).

Politička kompetencija mladih na pragu odraslosti – PKM

Projektom se nastoji produbiti razumijevanje različitih aspekata političke kompetencije nove generacije učenika završnih razreda srednjih škola

u Hrvatskoj. Usmjeren je na generaciju koja se nalazi na pragu punopravnog sudjelovanja u političkom životu zajednice. Kroz tri istraživačke dionice (dvije kvalitativne i jednu kvantitativnu) nastoji se dobiti dubinski uvid u učeničko poimanje političke kompetencije, aktualno stanje vezano za njihova politička znanja, informiranost i stavove te perspektivu nastavnika vezano za poučavanje sadržaja koji bi trebali osnažiti učenike tijekom njihove političke socijalizacije u školi. Prikupljeni podaci omogućit će usporedbu s prethodnim valovima istraživanja političke pismenosti učenika (iz 2010., 2015. i 2021. godine), ali i donijeti nova saznanja kroz unaprjeđivanje postojećih i uvođenje novih istraživačkih pristupa, konstrukata i mjera. Osim za potrebe znanstvenih ishoda u vidu publiciranja radova i izlaganja na konferencijama, prikupljeni uvidi bit će korisni i za razmatranje javnopolitičkih rješenja vezanih za izazove s kojima se demokratski poredak susreće – niske razine participacije, nepovjerenje u institucije, autoritarne tendencije i sl. Voditelj projekta je Nikola Baketa, a suradnici su Jelena Matić Bojić, Anja Gvozdanović, Vlasta Ilišin, Sandra Antulić Majcen i Lorelaj Lukačin (IDIZ), Kosta Bovan i Berto Šalaj (Fakultet političkih znanosti) te Marko Kovačić (Veleučilište Edward Bernays).

Obrazovni i karijerni planovi mladih u glazbenom obrazovanju - MUSICPLAN

Obrazovni i karijerni planovi mladih koji pohađaju glazbeno obrazovanje slabo su istraženo područje, a naročito nedostaju istraživanja koja bi u pokušaju detektiranja mogućih odrednica tih planova objedinjavala različite teorijske perspektive te koja bi pritom uključivala uzorke mladih različitih uzrasta. U ovom će se projektu istražiti moguće odrednice obrazovnih i karijernih planova mladih koji pohađaju glazbeno obrazovanje u Hrvatskoj. Koristit će se mješoviti istraživački nacrt koji podrazumijeva kombinaciju kvantitativne (upitnička ispitivanja) i kvalitativne istraživačke metodologije (intervjui). U istraživanju će sudjelovati sudionici iz čitave vertikale glazbenog obrazovanja: učenici osnovnih glazbenih škola,

učenici srednjih glazbenih škola, studenti koji pohađaju studijske smjerove u području glazbene umjetnosti i srodne smjerove, a dio će se istraživanja koncentrirati na profesionalne glazbenike te na njihovo prisjećanje obiteljskih i obrazovnih iskustava iz djetinjstva. U 2024. godini izvršen je pregled literature u području te je finaliziran konceptualni i metodološki okvir istraživanja. Konstruirani su upitnici za učenike osnovnih i srednjih glazbenih škola, studente glazbene umjetnosti i srodnih studijskih smjerova te profesore glazbe u glazbenim školama. Izrađen je plan upravljanja podacima te su uzorkovane glazbene škole i fakulteti za upitničko ispitivanje. Voditelj istraživanja je Josip Šabić, a suradnici su Iris Marušić, Saša Puzić, Ivana Pikić Jugović, Iva Odak, Mirta Mornar i Dora Petrović (IDIZ), Ana Butković (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) i Ana Vukelić (PANDENT d.o.o.).

Projekti Hrvatske zaklade za znanost

Ove smo godine provodili ukupno 3 projekta financirana sredstvima Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ).

HRZZ projekt 'Uloga ličnosti, motivacije i socio-emocionalnih kompetencija u profesionalnoj dobrobiti učitelja u ranoj fazi karijere (TeachWell)'

Glavni cilj projekta je pružanje odgovarajuće potpore učiteljima tijekom ranih godina karijere i time doprinos njihovom ostanku u profesiji. Nedavna istraživanja naglašavaju ulogu pojedinih obilježja poput ličnosti, motivacije za poučavanje i socio-emocionalnih kompetencija u velikom broju važnih ishoda kod učitelja. Istraživanje je provedeno u 370 osnovnih škola u cijeloj Hrvatskoj, a u njemu je sudjelovalo 911 učitelja u ranoj fazi karijere. Učitelji su iskazali visoku motivaciju za svoju profesiju, entuzijazam za poučavanje i zadovoljstvo poslom. Istodobno, procijenili su da njihova profesija ne uživa društveni ugled i da je mogućnost njihovog utjecaja na obrazov-

nu politiku mala. Iako je mali postotak učitelja naveo da učestalo doživljava sagorijevanje na poslu, učitelji koji doživljavaju više sagorijevanja u znatno su većem riziku od napuštanja profesije. Rezultati istraživanja potvrdili su važnost istraživanja dobrobiti učitelja u ranoj fazi karijere jer nam omogućuju prepoznavanje učitelja kojima je podrška najpotrebnija, s ciljem njihovog zadržavanja u profesiji. Voditeljica projekta je Iris Marušić, a suradnici su Ivana Pikić Jugović, Jelena Matić Bojić, Josip Šabić, Mirta Mornar i Dora Petrović (IDIZ), Tea Pavin Ivanec i Paula Pedić Duić (Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu) te Josipa Mihić (Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu).

Projekt TeachWell na 24. Danima psihologije u Zadru

HRZZ projekt 'Integracija i dezintegracija Europske unije: Dinamike europeizma i euroskepticizma (IDEU)'

Ideje europeizma i euroskepticizma u vrijeme intenzivne društvene polarizacije ključne su u razumijevanju integracijskih i dezintegracijskih procesa. U ovom se projektu kroz interdisciplinarni pristup, te korištenjem inovativne komparativne metodologije i za ovu svrhu rijetko korištene sociološke teorije uspoređuju razvoj i dinamika europeizma i euroskepticizma. Rezultati istraživanja trebali bi doprinijeti razumijevanju utjecaja različitih povijesnih iskustava na različite vizije europske integracije u podijeljenim europskim društvima, što u konačnici predstavlja doprinos deideologizaciji rasprava o europskoj integraciji i

europskom identitetu u znanstvenom i javnom prostoru. Voditelj projekta je Nikola Petrović, a suradnici su Filip Fila, Josip Bilić i Ana Maskalan (IDIZ), Ivan Obadić (Pravni fakultet u Zagrebu), Marko Mrakovčić i Adrijana Martinović (Pravni fakultet u Rijeci), Stevo Đurašković i Višeslav Raos (Fakultet političkih znanosti), Ivan Roško (Filozofski fakultet u Zagrebu) te Natasza Styczyńska (Institut za europske studije, Jagielonsko sveučilište).

Radionica u sklopu projekta IDEU

HRZZ projekt 'Društvena odgovornost i profesionalna etika hrvatskih istraživača (RESETH)'

Glavni istraživački fokus projekta jest pitanje što znači biti društveno odgovoran istraživač i kako društvenu odgovornost znanosti opisuju, doživljavaju i prakticiraju hrvatski istraživači iz prirodnih, biomedicinskih, tehničkih i društvenih znanosti. Osnova društvene odgovornosti znanosti u našem poimanju povezana je s profesionalnom etikom znanosti kroz vrijednosti, stavove i ponašanje istraživača. Projekt istražuje što je društveno odgovoran istraživač odozdo prema gore, kao i smisao i sadržaj koji dolazi iz same znanstvene zajednice i kroz njezinu svakodnevnu istraživačku praksu. U 2024. godini kreiran je konceptualni okvir i istraživački instrument, provedena su 4 vala dvaju online anketnih istraživanja i provedeno je istraživanje na 1000 stanovnika RH. Kreirana je baza podataka, a rezultati su do sada predstavljeni na jednoj međunarodnoj i jednoj

domaćoj konferenciji, i dva pozvana izlaganja također na međunarodnoj i domaćoj konferenciji. Voditeljica istraživanja je Marija Brajdić Vuković, a suradnici su Ana Maskalan, Adrijana Šuljok i Nikola Petrović (IDIZ), Bojana Vignjević Korotaj i Ivan Flis (Filozofski fakultet u Rijeci), Anita Dremel (Filozofski fakultet u Osijeku), Mislav Žitko (Filozofski fakultet u Zagrebu), Pavel Gregorić (Institut za filozofiju) i Paško Bilić (Institut za razvoj i međunarodne odnose).

Projekt RESETH na ESA konferenciji

Ostali nacionalni i međunarodni kompetitivni projekti

U ovoj rubrici navodimo IDIZ-ove projekte financirane sredstvima Europskog socijalnog fonda i EU programa Erasmus+ te Europskog centra za razvoj strukovnog osposobljavanja (CEDEFOP).

E+ projekt 'Support to better knowledge in youth policy (YouthWiki)'

Projekt se provodi u zemljama članicama EU-a s ciljem prikupljanja, sistematiziranja i analiziranja podataka klasificiranih po devet područja politika za mlade, u skladu s Europskom strategijom za mlade. Zadatak projekta YouthWiki Croatia, koji je integralni dio cjelokupnog projekta YouthWiki na razini EU-a, je izraditi analizu politika za mlade u Hrvatskoj. IDIZ je uključen u projekt od 2017. godine, a IDIZ-ov Centar za omladinska i rodna istraživanja središnje je mjesto za izvještavanje o nacionalnim politikama za mlade. U ovoj su godini izrađene dvije komparativne analize: *The impact of the COVID-19 pandemic on the*

mental health of young people i *Youth mainstreaming and youth impact assessment (Youth check)*. Voditeljica projekta je Marita Grubišić-Čabo.

E+ projekt 'HAND IN HAND: Osnaživanje socio-emocionalnih kompetencija i svijesti o različitosti kod učitelja širom Europe'

Projekt je usmjeren na osnaživanje socio-emocionalnih kompetencija učitelja i njihove svijesti o različitosti kako bi ih se podržalo u radu s različitim učenicima i kako bi im se olakšalo nošenje s novim izazovima. U središtu istraživanja je dobrobit učitelja i razvijanje njihovih socio-emocionalnih kompetencija i svijesti o različitosti uz istovremeno podržavanje učiteljske brige o sebi. Projektni koordinatorski institut je Pedagoški institut iz Ljubljane, a IDIZ je odgovoran za provedbu sustava za osnaživanje učitelja u Hrvatskoj i davanje preporuka temeljenih na rezultatima istraživanja za kreiranje obrazovnih politika na nacionalnoj razini. U 2024. godini, tijekom dva završna mjeseca projekta intenzivno se radilo na različitim diseminacijskim aktivnostima. Organizirana je i održana nacionalna završna konferencija projekta u tadašnjem Ministarstvu znanosti i obrazovanja te je putem platforme Zoom održan završni internacionalni diseminacijski događaj. Finalizirane su, prevedene i objavljene preporuke za obrazovnu politiku. Projekt je predstavljen na 2. konferenciji školskih psihologa „Horizonti snage“ u Zagrebu, na županijskom stručnom vijeću školskih knjižničara u Zagrebu te u Glazbenoj školi Karlovac. Objavljena je projektna monografija u kojoj jedno poglavlje potpisuju IDIZ-ovi znanstvenici te je dovršen i predan jedan rad za objavu u časopisu. Projekt je promoviran i putem javnih medija (TV emisija HRT Studio 4). Voditeljica projekta za IDIZ je Jelena Matić Bojić, a članovi projektnog tima su Iris Marušić, Iva Odak, Ivana Pikić Jugović, Saša Puzić, Josip Šabić, Ana Maskalan i Dora Ranogajec.

Završna konferencija projekta Hand in Hand u MZO-u

CEDEFOP projekt 'Thematic country review (TCR) on upskilling pathways for (low skilled) adults'

Opći cilj projekta je provesti dvije dubinske procjene Hrvatske i Španjolske s obzirom na njihove nacionalne pristupe provedbi Preporuke Vijeća o oblicima usavršavanja odraslih osoba s niskom razinom vještina. Nalazi istraživanja doprinijet će širenju znanja o koherentnim i koordiniranim pristupima mogućnostima usavršavanja odraslih osoba s niskom razinom vještina širom Europe. Koordinator projekta je Istituto per la ricerca sociale (IRS), a partneri su IDIZ i IKEI Research and Consultancy (Španjolska). Voditelj projekta pri IDIZ-u je Teo Matković. U 2024. godini izrađen je istraživački izvještaj i bilješka koja je obuhvaćala popis tema i mehanizama koje bi vrijedilo istražiti u narednoj fazi istraživanja. Nacionalna upravljačka skupina primila je na znanje izvještaj tijekom sastanka u rujnu, te doprinijela izboru tema za narednu fazu istraživanja. Teme izrađenih protokola upućeni su pozivi dionicima, te je druga terenska faza istraživanja inicirana krajem 2024. godine.

Nacionalni projekti

Institut je tijekom 2024. godine provodio 6 nacionalnih projekata, financiranih putem nadležnih državnih tijela (Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Središnji državni ured za demografiju i mlade, Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Agencija za mobilnost i programe EU), jedinica

lokalne uprave (gradovi i općine), obrazovnih institucija, organizacija civilnoga društva, međunarodnih organizacija i zaklada (Friedrich Ebert Stiftung, Active Citizens Fund) te gospodarskog subjekta (A1 Hrvatska).

A1 projekt 'Aspiracije djevojaka k obrazovnim i profesionalnim putevima u STEM području – Steam'

U suradnji s Gradom Splitom i A1 Hrvatska u okviru A1 projekta STEMfemme Junior Institut provodi izvannastavnu aktivnost STeam u osnovnim školama Grada Splita. Cilj te inovativne izvannastavne aktivnosti je osnažiti djevojčice za bavljenje različitim područjima STEAM-a i ojačati njihove aspiracije prema STEM zanimanjima. STeam uključuje intenzivnu suradnju s različitim institucijama koje se bave STEAM-om na području grada Splita (znanstvenim i obrazovnim institucijama, gradskim uredima, tvrtkama, umjetničkim organizacijama i kolektivima) te uspostavu mentorskih odnosa s učenicima. 2024. godine završila je prva dionica projekta nakon koje je organizirana završna konferencija u Zagrebu i Grand finale događaj u Splitu. U nastavku projekta provedena je edukacija nastavnika koji su se u školskoj godini 2024./25. uključili u provedbu izvannastavne aktivnosti STeam. Također, redovito pratimo provedbu izvannastavne aktivnosti u školama kroz grupne susrete s nastavnicima i stručnim suradnicima i održavanjem individualnih konzultacija s pojedinim školskim timovima. Voditelj projekta za IDIZ je Boris Jokić, a suradnice iz IDIZ-a su Zrinka Ristić Dedić, Marija Klara Sedlar i Jana Šimon.

Grand finale projekta STeam u Splitu

Grad za mlade – model certificiranja hrvatskih gradova na polju provedbe lokalnih politika za mlade

Udruga gradova pokrenula je program certificiranja hrvatskih gradova ocjenjujući kvalitetu provedbe lokalnih politika za mlade u tim gradovima. Napravljena je analiza postojećih modela certificiranja u Europi, koju su za Udrugu gradova napravili djelatnici Instituta. U 2024. godini objavljen je javni poziv za dodjelu certifikata 'Grad za mlade'. Na javni poziv javilo se osamnaest gradova, dok je certifikat uspješno dobilo njih šest (Karlovac, Ozalj, Opatija, Rijeka, Samobor i Šibenik). Tijekom godine došlo je i do ažuriranja kriterija za dobivanje certifikata 'Grad za mlade' na temelju analize dosadašnjih prijava i uspješnosti prijavljenih gradova za zadovoljenje postojećih kriterija u osam tematskih područja. Voditeljica projekta za IDIZ je Marita Grubišić-Čabo.

Evaluacija programa 'Grad/općina – prijatelj djece' iz perspektive djece u 2024. godini: grad Sv. Ivan Zelina

Istraživanje predstavlja jednu fazu vrednovanja programa „Gradovi/ općine - prijatelji djece“, u kojoj se na temelju doživljaja i iskustva djece pokušava doći do odgovora koliko grad ili općina zadovoljava potrebe djece i koliko djeluje po mjeri svojih mladih stanovnika. U 2024. godini provedeno je istraživanje i pripremljeno izvješće za grad Sv. Ivan Zelina – kandidata za naslov „Grad prijatelj djece“. Voditeljica projekta pri IDIZ-u je Zrinka Ristić Dedić.

Provedba istraživanja mid-term evaluacije programa Erasmus+ i ESS

IDIZ-ov tim u sastavu Branko Ančić, Nikola Baketa, Marija Brajdić Vuković i Katarina Jaklin proveo je za potrebe Agencije za mobilnost i programe EU evaluacijsku studiju na polovici provedbe programa Erasmus+ i Europske snage solidarnosti (2021-2027), u skladu sa zahtjevom Europske komisije. Osim te studije provedena je i studija završne evaluacije programa za raz-

doblje 2014-2020. Evaluacija je obuhvatila sve aktivnosti u sektorima/područjima koje podržava program za razdoblje 2014.-2023. u svim zemljama koje sudjeluju u programu. U 2024. godini dovršene su sve istraživačke aktivnosti u sklopu projekta koje su podrazumijevale kvantitativne i kvalitativne metodološke zahvate. Izrađena su dva izvještaja koja su pripremljena dvojezično (engleski-hrvatski). Održane su i dvije prezentacije na skupovima u organizaciji AMPEU-a (Zagreb i Sveti Martin na Muri).

Istraživanje mladih u Jugoistočnoj Europi 2023-24: studija o mladima u Hrvatskoj

Istraživanje mladih u Hrvatskoj dio je međunarodnog istraživačkog projekta zaklade Friedrich Ebert Stiftung koji se provodi u 12 zemalja jugoistočne europske regije. Osim u Hrvatskoj istraživanje se provodi u Albaniji, BiH, Bugarskoj, Crnoj Gori, Grčkoj, Kosovu, Sj. Makedoniji, Sloveniji, Srbiji i Turskoj. Cilj istraživanja jest utvrditi potrebe, interese i stavove mladih u regiji s obzirom na različita životna područja poput rada, obrazovanja, mobilnosti, obiteljskih odnosa, vrijednosnih orijentacija i sl. IDIZ-ova uloga uključivala je izradu hrvatskog istraživačkog izvještaja temeljem kvantitativnih podataka prikupljenih metodom ankete na nacionalno reprezentativnom uzorku mladih od 1500 ispitanika u dobi od 16 do 29 godina. Tijekom 2024. godine napisan je, lektoriran i na engleski preveden istraživački izvještaj „Mladi u vremenu neizvjesnosti“. Autori su Anja Gvozdanović (voditeljica projekta), Mirjana Adamović, Nikola Baketa, Ratko Đokić, Vlasta Ilišin, Dunja Potočnik i Sandra Antulić Majcen. Izvještaj je predstavljen u Zagrebu, Splitu i Rijeci.

Analiza istraživanja zapošljivosti diplomiranih studenata 2023. godine

Projekt uključuje analizu rezultata ankete o prijelazu na tržište rada diplomiranih studenata iz 2023. godine. U istraživanju je sudjelovalo 6532 studenata diplomiranih 2022. godine. U sklopu projekta izrađen je izvještaj „Rezultati petog na-

cionalnog istraživanja zapošljivosti diplomiranih studenata_ica (2023.): Rad tijekom studija, mobilnost i plaće diplomiranih“. Također, rezultati su pripremljeni i prilagođeni za javnu objavu na mrežnim stranicama Agencije za znanost i visoko obrazovanje, koja je ujedno bila i naručitelj istraživanja. Voditelj projekta je Teo Matković, a suradnica je Katarina Jaklin.

Projekti iz programskih sredstava

U 2024. godini u Institutu smo provodili 4 projekta financirana putem programa višegodišnjeg institucijskog financiranja (VIF) Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Škola i zajednica (ŠiZ)

Projekt ‘Škola i zajednica’ temelji se na postavci da je za ostvarivanje osobne i društvene dobrobiti kod učenika nužno razvijati znanja, vještine i stavove o važnosti povezanosti u zajednici i aktivnog djelovanja pojedinaca. U skladu s time, učenici u sklopu fakultativnog predmeta odabiru, istražuju, stječu iskustvo te predlažu rješenje određenih pojava i problema u zajednici koje samostalno odabiru iz različitih tematskih područja. Aktivnosti koje se provode u sklopu projekta su: edukacija nastavnika i nastavnica srednjih škola za provedbu predmeta, uvođenje i praćenje provedbe ŠiZ-a u srednjim školama, kontinuirana mentorska podrška nastavnicima i nastavnicama koji provode predmet te unaprjeđenje postojećeg prijedloga kurikuluma ŠiZ-a novim spoznajama i materijalima. Projekt se provodi u suradnji Sveučilišta u Rijeci, Prve riječke hrvatske gimnazije, Centra za kulturu dijaloga i Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu. U 2024. godini održan je godišnji susret na Cresu od 10. do 12. svibnja te je organiziran i proveden završni događaj Grand Finale (javno predstavljanje rada učenika u predmetu ŠiZ u svim uključenim srednjim školama pred predstavnicima lokalnih vlasti) u Zagrebu, Rijeci i Krapini. Započela je i provedba ŠiZ-a u Istarskoj županiji.

Procjena institucionalnih i strukturnih odrednica prijave i uspjeha na državnoj maturi

Cilj projekta je identificirati postoje li sustavne i perzistentne razlike u prijavama i rezultatima koje ostvaruju učenici na ispitima državne mature, a koje se mogu pripisati karakteristikama škole, programa ili prebivališta, nakon što se u obzir uzmu razlike polaznika u školskom uspjehu tijekom obaveznog osnovnog obrazovanja. Pretpostavljamo kako postoji značajan varijabilitet u pristupanju i rezultatima na ispitima državne mature koje ostvaruju učenici s obzirom na regionalnu pripadnost, vrstu škole i školski program, a koji nije moguće objasniti strukturom učeničkog tijela (odnosno prethodnim školskim uspjehom, spolnom strukturom i dobi). Pri tome se obrasci mogu razlikovati u pojedinim županijama s obzirom na strukturu srednjeg obrazovanja, gospodarsku snagu te razinu ulaganja u obrazovanje. Studije ovoga tipa predstavljaju jednu od temeljnih analitičkih primjena standardiziranih nacionalnih ispita, uobičajenu u međunarodnom kontekstu, te izuzetno primjenjivu za razumijevanje i razvoj obrazovnog sustava. Voditelj projekta je Teo Matković.

Utjecaj pandemije COVID-19 na turizam: primjeri odabranih srednjodalmatinskih otoka Hvara i Brača

Ovo istraživanje nastavak je istraživanja razvoja turizma na otocima i oslanja se, između ostalog, na studije slučaja raznih mjesta na otocima Hvaru i Braču. Istraživanja turističkih odrednica na otoku Braču, točnije u tri mjesta na otoku: Povelja, Postira i Bol i u gradu Hvaru na otoku Hvaru provedena su s ciljem analize različitih tipova razvoja u tim naseljima, od masovnog turizma (Bol i Hvar) preko održivog turizma (Postira) do stagnacije (Povelja). Ta su istraživanja osnova za daljnje istraživanje, pri čemu se planira daljnja komparacija manjih i većih naselja na spomenutim otocima longitudinalnim komparativnim analizama. U 2024. godini voditeljica projekta

Jelena Zlatar Gamberožić objavila je znanstveni rad u zborniku „Otočnost u suvremenom društvenom kontekstu – pogled u budućnost” u izdanju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Stavovi o nejednakosti i nepravdi u Hrvatskoj

Nejednakost je jedan od velikih izazova s kojima se suočavaju demokracije 21. stoljeća. U Europi je rastuća nejednakost povezana s padom podrške javnosti demokraciji i, često, sve većom privlačnošću prema nacionalističko-populističkim vođama. Zabrinutost zbog nejednakosti porasla je nakon financijske krize 2008. i nakon globalne pandemije COVID-19, koja je ogolila neke od dubokih podjela unutar i između europskih naroda. Cilj ovog projekta je istražiti kako ljudi u Hrvatskoj promišljaju različite oblike nejednakosti s kojima se susreću u svakodnevnom životu. Istražit će se kako i zašto se formiraju uvjerenja i moralni sudovi o nejednakostima, kao i neki od načina na koje se nejednakosti opravdavaju ili kritiziraju. Hrvatska je zanimljiv kontekst za proučavanje ovih tema, jer je jedna od europskih egalitarnijih zemalja u pogledu raspodjele bogatstva, kao i zemlja u kojoj se jednakost posebno cijeni. U 2024. godini u tijeku je izrada znanstvenog rada temeljem nalaza projekta. Voditelji projekta su Iva Odak i Harry Walker, antropolog s London School of Economics.

Doktorati

Asistentica Mirta Mornar obranila je doktorat na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Naša asistentica Mirta Mornar uspješno je obranila doktorsku disertaciju pod nazivom „Uloga socio-emocionalnih kompetencija u profesionalnoj dobrobiti učitelja u ranoj fazi karijere“. Disertaciju je izradila pod mentorstvom prof. dr. sc. Irene Burić, a u njoj je prikazala podatke istraživanja koje smo proveli u sklopu projekta „Uloga ličnosti, motivacije i socio-emocionalnih kompe-

tencija u profesionalnoj dobrobiti učitelja u ranoj fazi karijere – TeachWell“ (voditeljica dr. sc. Iris Marušić). Iskrene čestitke Mirti!

Mirta Mornar - obrana doktorata

Asistent Filip Fila obranio je doktorat na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu

Naš asistent Filip Fila obranio je s ocjenom odličan svoju doktorsku disertaciju „Perception of the European Union in the context of the migration crisis – a comparative study of the Czech Republic and Croatia“, koja je nastala u sklopu institutskog HRZZ projekta „Integracija i dezintegracija Europske unije: Dinamike europeizma i euroskepticizma (IDEU)” (voditelj dr. sc. Nikola Petrović). Disertaciju je izradio pod mentorstvom našeg dr. sc. Nikole Petrovića i prof. dr. sc. Dragana Bagića s Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Iskrene čestitke Filipu i želimo mu puno uspjeha u daljnjem radu!

Filip Fila - obrana doktorata

Međunarodna suradnja, mobilnost i studijski posjeti

Sporazum o suradnji IDIZ-a i Instituta za pedagoška istraživanja iz Beograda

Institut za društvena istraživanja u Zagrebu i Institut za pedagoška istraživanja iz Beograda sklopili su 15. ožujka 2024. godine Sporazum o suradnji. Sporazum su potpisali dr. sc. Boris Jokić, ravnatelj IDIZ-a i dr. sc. Nikoleta Gutvajn, ravnateljica Instituta za pedagoška istraživanja. Dogovorena je i prva zajednička aktivnost u okviru ove suradnje - suorganizacija međunarodne konferencije o rezultatima istraživanja *International Civic and Citizenship Education Study (ICCS) 2022*.

Potpisivanje Sporazuma o suradnji s Institutom za pedagoška istraživanja iz Beograda

Ulazna mobilnost

Boravak dr. sc. Katje Košir sa Sveučilišta u Mariboru

Dr. sc. Katja Košir s Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mariboru boravila je u Institutu u razdoblju od veljače do travnja 2024. godine. Suradivala je u konceptualizaciji i odabiru istraživačkih instrumenata projekta "Nacionalno panel istraživanje srednjih škola - CIROskop", čija je voditeljica dr. sc. Ivana Pikić Jugović.

Boravak dr. sc. Danijele Lahe sa Sveučilišta u Mariboru

Dr. sc. Danijela Lahe s Odsjeka za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mariboru

boravila je u Institutu u razdoblju od veljače do svibnja 2024. godine. Njezin istraživački boravak ostvaren je kao dio aktivnosti bilateralnog projekta Hrvatske zaklade za znanost „Dobrobit mladih i strukture potpore prije, tijekom i nakon COVID-19 pandemije - YOVID 22”, čija je voditeljica dr. sc. Dunja Potočnik.

Boravak Hideko Noda sa Sveučilišta Jumonji, Tokio, Japan

Hideko Noda boravi u Institutu od ožujka 2024. do ožujka 2025. godine. Hideko je profesorica glazbenog odgoja sa Sveučilišta Jumonji u Tokiju i gostujuća istraživačica pri IDIZ-ovom Centru za istraživanje i razvoj obrazovanja. Hideko u Hrvatskoj istražuje nastavu glazbenog odgoja u osnovnim školama te je uspoređuje s načinom na koji se glazbeni odgoj predaje u Japanu.

Boravak Andreje Kozmus sa Sveučilišta u Mariboru

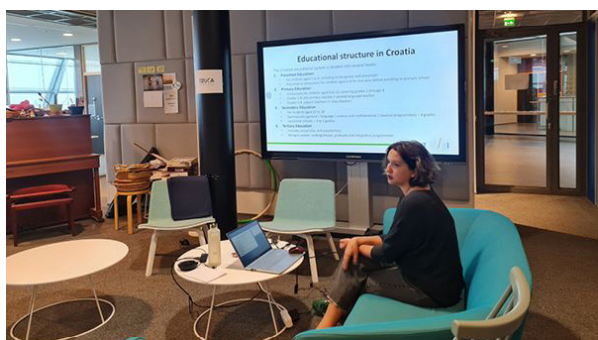
Dr. sc. Andreja Kozmus s Odsjeka za pedagogiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mariboru boravi u Institutu od listopada 2024. do siječnja 2025. godine. Za vrijeme boravka surađuje s dr. sc. Borisom Jokićem i dr. sc. Zrinkom Ristić Dečić i razmjenjuje iskustva, uvide i usporedbe vezane za suvremeni obrazovni sustav u Hrvatskoj i Sloveniji, s osobitim naglaskom na demokratsko obrazovanje, građanski odgoj i obrazovanje te dobrobit učenika i nastavnika.

Izlazna mobilnost

Boravak asistentice Dore Petrović na Sveučilištu u Helsinkiju

Asistentica i doktorandica Dora Petrović provela je mjesec i pol dana na studijskom boravku na Fakultetu obrazovnih znanosti Sveučilišta u Helsinkiju pod mentorstvom dr. sc. Katje Upadyaye. Tijekom mobilnosti održala je dvije prezentacije u kojima je predstavila projekt „TeachWell: Uloga ličnosti, motivacije i socio-emocionalnih kompetencija u profesionalnoj dobrobiti učitelja

u ranoj fazi karijere“, hrvatski obrazovni sustav i temu svoje doktorske disertacije. Sudjelovala je na dvama predavanjima o dobrobiti učitelja kolega iz Finske i Njemačke, analizirala je i diskutirala o rezultatima svoje doktorske disertacije sa stručnjacima iz Finske te upoznala mnogo novih kolega u bliskom istraživačkom području. Cijelo iskustvo uvelike je doprinijelo kvaliteti doktorske disertacije i profesionalnom razvoju doktorandice. Ovaj studijski boravak i projekt Teachwell financirala je Hrvatska zaklada za znanost.

Boravak asistentice Dore Petrović na Sveučilištu u Helsinkiju

Boravak dr. sc. Lane Peternel na Sveučilištu u Oxfordu

Dr. sc. Lana Peternel boravila je 2 mjeseca na Sveučilištu Oxford, njegovu centru pod nazivom Centre on Migration, Policy and Society (COMPAS) i školi zvanj School of Anthropology and Museum Ethnography (SAME). Boravak dr. sc. Peternel financirala je Hrvatska zaklada za znanost u sklopu natječaja ERC-2023/2025, odnosno pripreme za prijavu na izuzetno kompetitivan natječaj ERC Consolidator Grant u siječnju 2025.

Boravak dr. sc. Nikole Petrovića na ETH Zurich

Dr. sc. Nikola Petrović boravio je na dvomjesečnom studijskom posjetu ETH Zurich, odnosno njegovom odjelu pod nazivom Department of Humanities, Social and Political Sciences. Dr. Petrović realizirao je boravak u sklopu natječaja Hrvatske zaklade za znanost ERC-2023/2025

namijenjenog boravku domaćih istraživača na stranim institucijama kao pripremi za prijavu na vrlo zahtjevan i kompetitivan natječaj ERC Consolidator Grant u siječnju 2025.

Boravak asistentice Katarine Jaklin u Centru za istraživanje javnih politika u Beogradu

Asistentica i doktorandica Katarina Jaklin boravila je u razdoblju od mjesec dana pri Centru za istraživanje javnih politika u Beogradu. Katarina je svoj studijski boravak realizirala u sklopu kratkoročne doktorske mobilnosti 2024./25. programa Erasmus+ (KA131).

Događanja i aktivnosti u (su) organizaciji IDIZ-a

Svečana proslava 60. obljetnice Instituta

Uz prisutnost predstavnika Ureda Predsjednika Republike Hrvatske, Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Grada Zagreba, Grada Splita, brojnih državnih agencija, fakulteta, instituta, zaklada, sindikata, civilnih udruga, škola te gospodarskog sektora svečano smo obilježili 60. obljetnicu Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu, 22. travnja 2024. godine u Laubi. Tim je povodom organizirana panel-rasprava „Položaj i uloga društvenih znanosti u kontekstu društvenih promjena i izazova budućnosti“, u kojoj su sudjelovali Marija Brajdić Vuković, Nikola Petrović, Dunja Potočnik i Zrinka Ristić Dedić iz IDIZ-a te Ivana Dragičević s N1 Televizije. Proslavu su svojim dolaskom uveličali i naši kolege iz Slovenije i Srbije: predstavnici Odejenja za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Instituta za pedagoška istraživanja, Beograd, Instituta za filozofiju i društvenu teoriju Univerziteta u Beogradu, kao i kolege s Filozofske fakultete Univerze v Mariboru i Pedagoškog instituta iz Ljubljane. Velika hvala svim našim gostima, kao i Laubi na gostoprimstvu te orkestru djece i omladine SO DO El Sistema Hrvatska na svirci kojom su uveličali proslavu.

Galerija fotografija dostupna je na [poveznici](#).

Proslava 60. obljetnice IDIZ-a

6. Dani obrazovnih znanosti

Dani obrazovnih znanosti

Znanstvena konferencija 6. Dani obrazovnih znanosti u organizaciji IDIZ-a održana je od 16. do 18. listopada 2024. godine u Zagrebu. Dvjestotinjak sudionika imalo je priliku u tri dana upoznati se s nalazima recentnih obrazovnih istraživanja te razmijeniti iskustva o obrazovnim politikama i praksama te provedbi istraživanja. Programom konferencije pod naslovom „Budućnost obrazovanja: novi pravci u istraživanjima i praksi“ bile su obuhvaćene različite obrazovne teme: od učiteljske i učeničke dobrobiti i mentalnog zdravlja u školskom kontekstu, preko pitanja pravednosti i nejednakosti u obrazovanju, izazova različitosti i uključivosti u obrazovanju te učenja i poučavanja u pojedinim područjima, do utjecaja suvremenih tehnologija i umjetne inteligencije na obrazovanje i pitanja demokracije u životu i radu obrazovnih institucija. Više o konferenciji nalazi se na [poveznici](#).

Dan otvorenih vrata

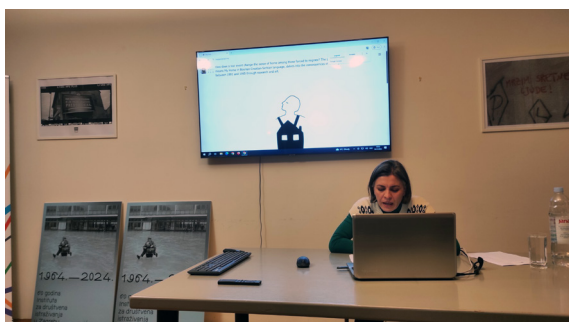
U godini obilježavanja naše 60. obljetnice održali smo i Dan otvorenih vrata IDIZ-a. Okupljene je uvodnom riječju pozdravio ravnatelj dr. sc. Boris Jokić, a zatim je otvoren program. Dr. sc. Dunja Potočnik predstavila je rezultate projekta „YO-VID 22: Strukture podrške i dobrobit mladih prije, tijekom i nakon COVID-19 pandemije“, koji se provodi u suradnji sa Sveučilištem u Mariboru i Filozofskim fakultetom u Zagrebu, a financiran je sredstvima Hrvatske zaklade za znanost i Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije. Program je nastavljen izlaganjem Hideko Noda, profesorice sa Sveučilišta Jumonji u Tokiju i gostujuće istraživačice pri IDIZ-ovom Centru za istraživanje i razvoj obrazovanja. Hideko je predstavila svoje uvide o nastavi glazbenog odgoja u hrvatskim osnovnim školama i usporedila ih s načinom na koji se glazbeni odgoj predaje u Japanu. U nastavku programa dr. sc. Anja Gvozdenović predstavila je međunarodni projekt „MOJ DOM. Izbjeglice, migracije i izbrisana sjećanja u razdoblju nakon ratova u bivšoj Jugoslaviji“, koji se bavi adresiranjem psihološkog i sociokultur-

nog naslijeđa koje je nastalo kao posljedica ratova u bivšoj Jugoslaviji. Program je zatvoren projekcijom filma „La lunga vacanza - Endless holiday – Beskrajno ljetovanje“ (redatelj Davor Marković), također nastalim u sklopu projekta MOJ DOM i financiranog sredstvima EU programa Citizens, Equality, Rights and Values.

XXXI međunarodna konferencija „Pedagoška istraživanja i školska praksa“

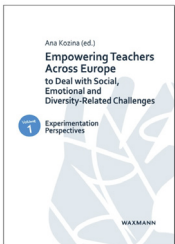
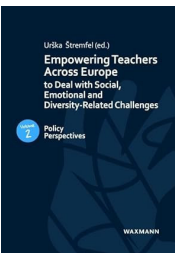
U Beogradu je 6. prosinca 2024. godine na Fakultetu za obrazovanje učitelja i vaspitača održana *XXXI međunarodna znanstvena konferencija „Pedagoška istraživanja i školska praksa“ - ICCS 2022 Rezultati i implikacije*. Svrha konferencije je istraživanje kritičke uloge građanstva i građanskog odgoja i obrazovanja u pripremanju pojedinaca

za aktivnu i odgovornu participaciju u današnjim složenim društvima koja se ubrzano mijenjaju. Rasprava je bila usmjerena na važnost i obilježja građanstva i građanskog odgoja i obrazovanja, uključujući i njihove esencijalne elemente kao što su demokratizacija, interpersonalna komunikacija i participacija u različitim kontekstima (škola, zajednica i globalna zajednica). Organizatori konferencije su Institut za pedagoška istraživanja (Beograd, Srbija), Institut za društvena istraživanja u Zagrebu (Zagreb, Hrvatska), Pedagoški institut (Ljubljana, Slovenija), Fakultet za obrazovanje učitelja i vaspitača Univerziteta u Beogradu (Beograd, Srbija) i Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja (Beograd, Srbija). Knjiga sažetaka dostupna je na [poveznici](#).

Dan otvorenih vrata IDIZ-a

Izvještaji i publikacije

Naslovnica	Naslov publikacije	Autori/ce	Izdavač
	Studija o mladima Hrvatska 2024: Mladi u vremenu neizvjesnosti	Anja Gvozdanović, Mirjana Adamović, Sandra Antulić Majcen, Nikola Baketa, Ratko Đokić, Vlasta Ilišin, Dunja Potočnik	Friedrich Ebert Stiftung
	Empowering Teachers Across Europe to Deal with Social, Emotional and Diversity-Related Challenges, Volume 1: Experimentation Perspectives	Ana Kozina (ur.), Jelena Matić Bojić, Ivana Pikić Jugović, Saša Pužić	Waxmann
	Empowering Teachers Across Europe to Deal with Social, Emotional and Diversity-Related Challenges, Volume 2: Policy Perspectives	Urška Štremfel (ur.), Iva Odak, Ivana Pikić Jugović	Waxmann
	Preporuke Mreže Cjeloživotno učenje za sve	Mreža Cjeloživotno učenje za sve	Institut za razvoj obrazovanja

Izdavaštvo

Ukupna znanstvena produkcija Instituta za društvena istraživanja u 2024. godini obuhvaća 29 članaka i 10 poglavlja. Od toga je 31 rad (29 članaka i 2 poglavlja) objavljen u publikacijama indeksiranim u bazama Web of Science i/ili Scopus.

IDIZ je izdavač biblioteke „Znanost i društvo“ i „Posebna izdanja“ te znanstvenog časopisa „Sociologija i prostor“.

Časopis „Sociologija i prostor“

U 2024. godini časopis „Sociologija i prostor“ objavio je znanstvenoistraživačke radove iz raznorodnih područja društvenih i humanističkih znanosti, uključujući sociologiju, sociologiju prostora, socijalnu geografiju, antropologiju, etnologiju, povijest, psihologiju, obrazovanje, urbane studije i srodne discipline. Poseban broj časopisa objavljen je početkom 2024. kao treći broj u 2023. godini (Vol. 61 No. 3 (228) povodom šezdesetogodišnjice časopisa i Instituta za društvena

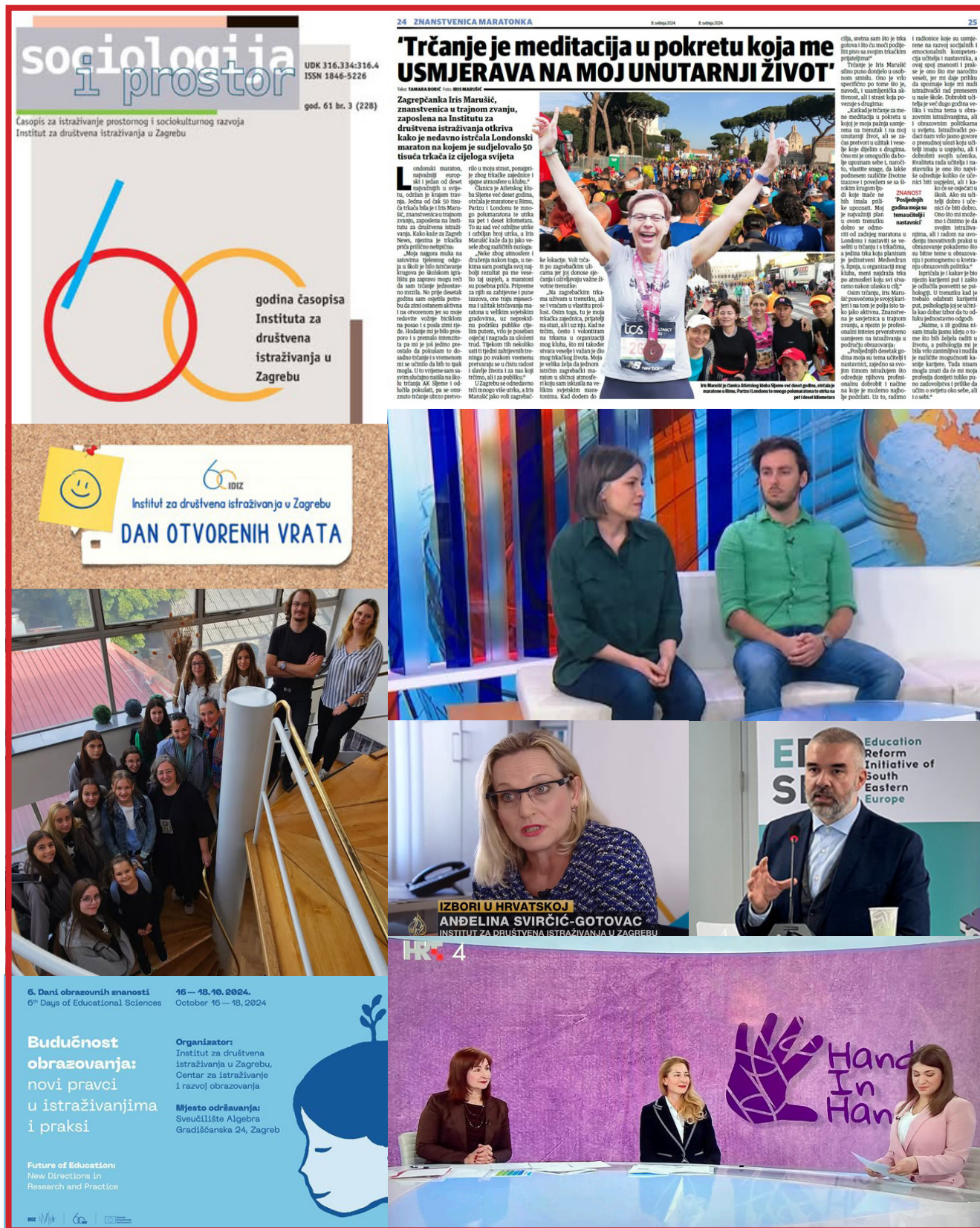
istraživanja u Zagrebu. Broj nosi naslov: *Dijalog vremena i prostora: 60 godina časopisa Sociologija i prostor (SIP) i ususret 60 godina Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu (IDIZ)*. U broju je objavljeno šest izvornih znanstvenih radova predstavljajući trenutne znanstvenoistraživačke projekte Instituta, a tiskan je u nakladi od 400 primjeraka, te je podijeljen povodom proslave obljetnice Instituta u travnju te na međunarodnoj konferenciji *6. Dani obrazovnih znanosti* u listopadu 2024. godine. Prvi broj časopisa u 2024. godini, Vol. 62 No. 1 (229), donosi deset radova: osam izvornih znanstvenih radova i dva prethod-

na priopćenja, objavljenih na hrvatskom i engleskom jeziku. Drugi broj, Vol. 62 No. 2 (230), sadržava osam izvornih znanstvenih radova, također objavljenih na hrvatskom i engleskom jeziku. Treći broj časopisa, Vol. 62 No. 3 (231), donosi osam izvornih znanstvenih radova nastalih u suradnji s Urbanim studijima Sveučilišta u Rijeci, koji će biti predstavljen kao dio projekta „Inteligencija greške” doc. art. Ide Križaj Leko, mag. ing. arch i njezine grupe u sklopu 9. Međunarodne izložbe arhitekture Venecijanskog bijenala, u svibnju 2025. godine.

Proslava 60. obljetnice IDIZ-a

Iz svakodnevice Instituta...

Uredili: Tana Morić i Stjepan Tribuson